

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра бухгалтерського обліку і аудиту

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

«Облік зовнішньоекономічної діяльності»

на 2026-2027 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	4 курс, 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	Облік і аудит
Спеціальність	071 Облік і оподаткування
Галузь знань	07 Управління та адміністрування
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Артюх-Пасюта Олена Василівна

к.е.н.,

доцент бухгалтерського обліку і аудиту, доцент

Контактний телефон	+38-099-728-76-30
Електронна адреса	ev10111988@gmail.com
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www.buhoblic.puet.edu.ua/forstd.php он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 09.00-16.00
Сторінка дистанційного курсу	https://el.puet.edu.ua/

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування знань та практичних навичок щодо специфіки бухгалтерського та податкового обліку операцій при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності суб'єктами господарювання та відображення у фінансовій звітності результатів їх здійснення.
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.).
Форми та методи навчання	Лекція, лекція-візуалізація, обговорення, дискусії, презентації, методи усного контролю і самоконтролю, індивідуальне опитування та робота в міні-групах, case study/аналіз ситуації та інші.
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; доповіді з рефератами та їх обговорення; тестування; поточна модульна робота. Підсумковий контроль: ПМК.
Базові знання	Наявність широких знань з документального оформлення господарських операцій, обчислення податків та зборів, застосування податкових пільг, складання фінансової звітності, формування стратегії розвитку підприємства.
Мова викладання	Українська.

Перелік компетентностей, які забезпечує навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
ЗК01. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями. ЗК02. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК03. Здатність працювати в команді. ЗК04. Здатність працювати автономно. ЗК08. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК09. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.	ПР03. Визначити сутність об'єктів обліку, аналізу, контролю, аудиту, оподаткування та розуміти їх роль і місце в господарській діяльності. ПР04. Формувати й аналізувати фінансову, управлінську, податкову і статистичну звітність підприємств та правильно інтерпретувати отриману інформацію для прийняття управлінських рішень. ПР05. Володіти методичним інструментарієм обліку,

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
СК03. Здатність до відображення інформації про господарські операції суб'єктів господарювання в фінансовому та управлінському обліку, їх систематизації, узагальнення у звітності та інтерпретації для задоволення інформаційних потреб осіб, що приймають рішення.	аналізу, контролю, аудиту та оподаткування господарської діяльності підприємств.
СК04. Застосовувати знання права та податкового законодавства в практичній діяльності суб'єктів господарювання.	ПР06. Розуміти особливості практики здійснення обліку, аналізу, контролю, аудиту та оподаткування діяльності підприємств різних форм власності, організаційно-правових форм господарювання та видів економічної діяльності.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
Модуль I. Облік валютно-фінансових та експортно-імпортних операцій		
Тема 1. Предмет, завдання, загальнотеоретичні і специфічні основи дисципліни	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; виконання завдань для самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Опрацювати законодавчі, нормативно-правові акти, рекомендовані викладачем за темою
Тема 2. Основні положення міжнародних контрактів та особливості відображення інформації в системі бухгалтерського обліку	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; виконання завдань для самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Опрацювати законодавчі, нормативно-правові акти, рекомендовані викладачем за темою
Тема 3. Облік валютно-фінансових операцій у ЗЕД	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; виконання завдань для самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Опрацювати законодавчі, нормативно-правові акти, рекомендовані викладачем за темою
Тема 4. Загальні вимоги до експортно-імпортних операцій	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; виконання завдань для самостійної роботи; тестування поточна модульна робота	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Опрацювати законодавчі, нормативно-правові акти, рекомендовані викладачем за темою
Тема 5. Облік експортних операцій	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; виконання завдань для самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Опрацювати законодавчі, нормативно-правові акти, рекомендовані викладачем за темою
Тема 6. Облік імпортних операцій	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; виконання завдань для самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Опрацювати законодавчі, нормативно-правові акти, рекомендовані викладачем за темою
Модуль II. Особливості обліку зовнішньоекономічних операцій у підприємствах з іноземними інвестиціями		
Тема 7. Облік бартерних (товарообмінних) операцій та операцій з давальницькою сировиною	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; виконання завдань для самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Опрацювати законодавчі, нормативно-правові акти, рекомендовані викладачем за темою
Тема 8. Особливості обліку інших зовнішньоекономічних операцій	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; виконання завдань для самостійної роботи; тестування	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Опрацювати законодавчі, нормативно-правові акти, рекомендовані викладачем за темою
Тема 9. Розкриття інформації про зовнішньоекономічні операції у звітності підприємства	Відвідування занять; захист домашнього завдання; обговорення матеріалу занять; виконання навчальних завдань; виконання завдань для самостійної роботи; тестування; поточна модульна робота	Виконати розрахункове завдання для самостійної роботи. Опрацювати законодавчі, нормативно-правові акти, рекомендовані викладачем за темою

Інформаційні джерела

1. Артюх-Пасюта О. В. Практичні аспекти трансформації Звіту про фінансовий стан. The 2nd International scientific and practical conference «*The world of science and innovation*» (September 16-18, 2020) Cognum Publishing House, London, United Kingdom. 2020. P. 235-245.
2. Артюх-Пасюта О. В., Самойлік К. М. Сутність грошових потоків підприємства: збір. тез доповідей XVIII Всеукр. наук.-практ. конф. студентів і молодих вчених «*Молодь: освіта, наука, духовність*»: (12-13 травня 2021 р., м. Київ). Ч. I. К. : Університет «Україна», 2021. С. 117-118.
3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств : навч. посіб. ; за ред. Козака Ю. Г., Сукач О. О., Бурлаченко Д. М. К : ЦУЛ, 2020. 268 с.
4. Ковалевич О. В., Артюх-Пасюта О. В. Елементи облікової політики в частині нематеріальних активів підприємства в умовах інституційних змін : тези доповідей XLV Міжнар. наук. студент. конф. за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2021 рік «*Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті*» (13-14 квітня 2022 р., м. Полтава). Полтава : ПУЕТ, 2022. Ч. 1. С. 124-127.
5. Куприянова В. О., Артюх-Пасюта О. В. Грошовий потік інвестиційної діяльності підприємства як елемент Звіту про рух грошових коштів: національний та міжнародних підхід. *Бухгалтерський облік, аналіз, контроль і оподаткування*: стан, проблеми та перспективи розвитку: матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених / [відповід. за вип. : проф. Герасименко Т. О.]. Львів : Львівський торговельно-економічний університет, 2023. С. 52-54.
6. Криворучко О. О. Коцюруба В. О., Артюх-Пасюта О. В. Сутність фінансових ресурсів підприємства та їх види. *Наука і молодь у XXI сторіччі* : збірник матеріалів XI Міжнародної молодіжної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 10 листопада 2025 року). Полтава : ПУЕТ, 2025. С. 547-551.
7. Жарова О. В., Артюх-Пасюта О. В. Дефініція поняття кредиторської заборгованості підприємства. *Наука і молодь у XXI сторіччі* : збірник матеріалів XI Міжнародної молодіжної науково-практичної інтернет-конференції (м. Полтава, 10 листопада 2025 року). Полтава : ПУЕТ, 2025. С. 542-545.
8. Дашутіна Л. О. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навч. посіб. Суми : СНАУ, 2024. 157 с.
9. Дунська А. Р., Жалдак Г. П., Бондар В. Ю. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навч.-метод. комплекс. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 63 с.
10. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств : навч. посіб. ; за ред. Козака Ю. Г., Сукач О. О., Бурлаченко Д. М. К : ЦУЛ, 2020. 268 с.
11. Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999р. № 291 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0893-99>.
12. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 21 «Вплив зміни валютних курсів» : наказ Міністерства фінансів України від 10.08.2000 р. № 193. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0515-00#Text>.
13. Новак В. О., Мостенська Т. Л. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства : навч. посіб. К. : Кондор, 2024. 494 с.
14. Матюха Д. А., Шишкіна М. А., Артюх-Пасюта О. В.. Облік фінансових інвестицій: проблеми та напрями удосконалення. Актуальні питання розвитку науки та забезпечення якості освіти у XXI столітті : тези доповідей XLVIII Міжнародної наукової студентської конференції за підсумками науково-дослідних робіт студентів за 2024 рік (м. Полтава, 10 квітня 2025 р.). Полтава : ПУЕТ. С. 579-582.
15. Митний кодекс України : кодекс України від 13.03.2012 р. № 4495-VI URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
16. Облік і аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства : конспект лекцій ; уклад. : 3. В. Григорова. Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 174 с.
17. Панасюк В., Ткачук І. Організація обліку зовнішньоекономічної діяльності в умовах повномасштабної війни. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*, 2024. № 328(2). С. <https://doi.org/10.31891/2307-5740-2024-328-50>
18. Податковий кодекс України : кодекс України від 2.12.2010 р. № 2755-25 VI URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
19. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій : наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. № 291 URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1557>.
20. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>.
21. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16.04.1991 р. № 959-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text>.
22. Рудницький В. С., Бачигський В. В., Хомедюк В. О., Боровик О. М. Облік зовнішньоекономічної діяльності : підручник. Львів : Магнолія 2006, 2021. 280 с. 15. Танасієва М. М. Облік і оподаткування зовнішньоекономічної діяльності : навч. посіб. Чернівці : Технодрук, 2021. 100 с.

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

1. Пакет програмних продуктів Microsoft Office.
2. Дистанційний курс з навчальної дисципліни «Облік зовнішньоекономічної діяльності» розміщено у програмній

оболонці Moodle на платформі Головного Центру дистанційного навчання ПУЕТ (<https://el.puet.edu.ua/>).

Політика вивчення навчальної дисципліни

- Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

- Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh-orgu-osv-proc.pdf>

- Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf

- Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/por-likvid-akad-zaborgovanosti.pdf>

- Політика щодо відвідування. Навчання відбувається в режимі он-лайн за допомогою дистанційних технологій.

Політика щодо академічної доброчесності. Здобувач повинен дотримуватися принципів академічної доброчесності, зокрема недопущення академічного плагіату, фальсифікації, фабрикації, списування під час поточного, рубіжного та підсумкового контролю. Списування під час контрольних робіт та поточних тестів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття. В ПУЕТ діють:

- Кодекс честі студента (https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf)

- Положення про академічну доброчесність» (https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrocheshnist.pdf).

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

- Положення про порядок перезарахування результатів навчання, зданих в іноземних та вітчизняних закладах освіти (https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf).

- Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти (https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/11/polozh_pro_akademichnu_mobilnist.pdf).

- Положення про порядок визнання результатів навчання зданих шляхом неформальної та/або інформальної освіти *посилання*; <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2025/10/polozh-vyznan-rezv-informal-neformal.pdf>.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

- Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій (<https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyla-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>)

- Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену (https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2026/01/polozh_pro-apel_pidscontr.pdf)

- Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (<http://puet.edu.ua/uk/zapobigannya-ta-protidiva-korupciyi>).

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

- Психологічна служба: (<http://puet.edu.ua/uk/psihologichna-pidtrimka-v-puet>).

- Уповноважений з прав студентів ПУЕТ (<https://puet.edu.ua/other-divisions/studentyky-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet>)

- Уповноважений з питань запобігання та виявлення корупції (<http://puet.edu.ua/uk/zapobigannya-ta-protidiva-korupciyi>).

- **Безпека освітнього середовища:** Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <https://puet.edu.ua/pro-puet/bezpeka-zhyttyedyalnosti>

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Форма навчальної роботи	Вид навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Модуль I. Облік валютно-фінансових та експортно-імпорتنних операцій		
1. Лекційні заняття	Відвідування лекційних занять	8,4
2. Практичні заняття	Виконання завдань для практичних занять та їх захист	12
3. Самостійна робота	Вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист	24
4. Модульна контрольна робота		15
Усього за модулем I		59,4
Модуль II. Особливості обліку зовнішньоекономічних операцій у підприємствах з іноземними інвестиціями		
1. Лекційні заняття	Відвідування лекційних занять	5,6
2. Практичні заняття	Виконання завдань для практичних занять та їх захист	8

	захист	
3. Самостійна робота	Вирішення завдань для самостійної роботи та їх захист	12
4. Модульна контрольна робота		15
Усього за модулем II		40,6
Разом		100

**Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення
навчальної дисципліни**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни